

ומה ראית לרבות את אלו, שעירי עבודת כוכבים, ולהוציא את אלו, שעירי הרגלים וראשי חדשים?

אחר שמצינו שריבה הכתוב מצד אחד, ומיעוט מצד אחד, מרבה אני את אלו שעירי עבודת כוכבים להיות כתורת פר העלם דבר, משום שהם מכפרין על עבירת מצוה ידועה, שנודעה לחוטא שחטא בה, וכמו פר העלם דבר הבא אף הוא על עבירת מצוה ידועה, ומוציא אני את אלו, שעירי הרגלים וראשי חדשים, שלא יהיו שוים לפר העלם דבר כיון שאין הם מכפרין על עבירת מצוה ידועה. שהרי הם באים לכפר על טומאת מקדש וקדשיו על מי שנכנס למקדש בטומאה, ולא ידע קודם כניסתו שנטמא, ואף לאחר יציאתו לא נודע לו שנכנס בטומאה, ואינם דומים לפר העלם דבר בכפרתו.

לט-ב "כאשר עשה לפר" — זה פר כהן משיח, האמור בפרשה שלעיל, וכיון שלא כפל בו דין מתנותיו, לימד בזה שחיסור אחת מהן מעכבת. [כאן דרשה הגמרא את תיבת "לפר", שהרי "כאשר עשה" כבר נדרש לעיל].

"החטאת" אלו שעירי עבודת כוכבים, שדינם כפר העלם דבר, ונתרבו בזה לענין הזאה על הפרוכת ועל מזבח הזהב, ולענין שריפתם חוץ לשלש מחנות, שדינים אלו לא נתפרשו בהם במקומם.

יכול שאני מרבה אף את שעירי הרגלים, ושעירי ראשי החדשים, ואף אלו ינתן דמם בפנים, 8 וישפרו? 9 תלמוד לומר "כן יעשה לו" לזה יעשה כן, ולא לאחר!

בשנה, והיינו שכפרה זו לא תהיה אלא אחת בשנה, כיצד סברה הגמרא, שיהיו שעירי הרגלים ניתנים בפנים? והרי אם נאמר כך, נמצא מזבח פנימי מכפר כמה פעמים בשנה?! ואמנם, מצינו שפר כהן משיח, ופר העלם דבר, וכן שעירי עבודת כוכבים, ניתן דמם בפנים, מכל מקום, אלו באים על חטא, ואינם קבועים, ומה שאין כן שעירי הרגלים, שקבועים הם?!

ותירץ, מה שנאמר לגבי מזבח הפנימי "אחת בשנה", אינו בא למעט קרבנות אחרים, אלא בא להשמיענו ששעיר יום הכיפורים, מכפר כפרה אחת, ואינו מכפר שתי כפרות.

9. הקשו התוס' [ד"ה ושעירי], הרי שעירי ראשי חדשים נאכלים, ואינם נשרפים וכפי שנאמר "ואת שער החטאת דרש דרש משה" על כך שלא אכלוהו, ואם כן כיצד היה מקום לרבות את אלו שיהיו נשרפים? ותירצו, שעל זה באה

של פר העלם דבר?

ובכתבי הגרי"ז כתב, כי מה שהזאות פר יום הכיפורים מעכבות, אין זה דין בעצם הקרבן שצריך להתירו בארבעים ושלוש הזאות, אלא הוא דין בחובת היום, ומה שאין כן הזאות פרים הפנימיים, שהן מעכבות בדין הקרבן עצמו, וראיה לזה, שהרי ביום הכיפורים יכול להביא ארבע קרבנות של פר וארבע שעירים, ואם היתר הקרבן היה צריך את כל ההזאות, כיצד יתכן שיותר פר זה בהזאות חבירו, ולפי זה, הרי שיש חילוק גדול בין פר יום הכיפורים לשאר קרבנות הפנימיים שבהם יהיה הדין, שאם נשפך הדם לאחר שנתן ממנו על הפרוכת, הרי שיהיה עליו להתחיל בפר אחר את כל העבודות, ולא יוכל להמשיך ממקום שהפסיק.

8. הקשה השיטה מקובצת, כיון שנאמר לגבי מזבח הפנימי "וכפר אהרן על קרנותיו אחת

שמעכות הן בכל מקום, כפי שמבואר לקמן לגבי פרה אדומה וקרבת נגעים,¹² ומכשיר אני כשחיסר בסמיכה ושפיכת שירים, שאין חיסור מעכות בכל מקום, שהרי סמיכה אינה מעכת כלל, ושפיכת שירים בחטאת החיצונה לדברי הכל אינה מעכת.

אמר מר, בברייתא לעיל: אין לי לדעת מ-א מדרשת "ועשה כאשר עשה" אלא מתן שבע הזאות, משום שהן מעכות בכל מקום. ודנה הגמרא: היכא, היכן מצינו שמעכת מתן שבע הזאות "בכל מקום"?

"וכפר עליהם הכהן" אף על פי שלא סמכו הזקנים את ידיהם על ראש הפר, כפי שנצטוו שם בפרשה.

"ונסלח¹⁰ להם" אף על פי שלא נתן את השירים של הדם ליסוד מזבח החיצון, והוצרכו לדרשה זו, שהיה מקום לומר, כיון ששנה הכתוב לעכב בכל מתנותיו, שמא אף כלפי שיריים נאמר כן, ולכך מיעטו הכתוב.

ומה ראית לפסול אם חיסר בהזאות, ולהכשיר בהעדר סמיכה ושפיכת שירים?¹¹ אמרת, פוסל אני כשחיסר בהזאות משום

הפנימיים.

ובאופן אחר כתב, כיון שיש כאן מיעוט וריבוי, הרי שהדבר הקל אותו יש למעט, וזהו ששאלה הגמרא, איזו קולא מצאת בשפיכת שיריים שמיעטת אותו מדין עיכוב, אשר לא מצאת בהזאות.

12. כן כתב רש"י, והיינו שבפרה ונגעים מצינו שכל שבע ההזאות מעכות. והקשה הטתרת הקודש, הרי מה שהביאה הגמרא לקמן, שמצינו מתן שבע שמעכב, היינו ביחס למתן ארבע, שמשום כן לא ניתן ללמוד דין עיכוב בהן ממתן שבע, אבל ביחס לדין שפיכת שיריים, דינו אם נאמר, שחומרת דין ההזאות הינה בזה, שבדין הזאות יש עיכוב לכל הפחות במתנה אחת, ומה שאין כן שפיכת שיריים שאינה מעכת כלל! ועוד, הרי אף לאחר שמצינו בפרה ובנגעים חומרת מתן שבע משפיכת שיריים, עדיין צריכים אנו לזה שמתנה אחת מעכת, שאם לא כן, יקשה, מדוע לא נמעט מתן ארבע מדין עיכוב, ונרבה שפיכת שיריים לעיכוב!?

ואמנם, התוס' בד"ה [ומכשיר אני] ביאר קושיית הגמרא, שבהזאות לא מצינו בשום מקום

הגמרא לשאול, מדוע לא דרש משה מפסוק זה שיהיו שעירי ראשי חדשים נשרפים. ובשיטה מקובצת כתב, שלא שאלה הגמרא אלא על דמם שיהיה ניתן בפנים.

10. הקשה השפת אמת, לעיל [לח א] מבואר, ש"וכפר" נצרך לגופו, ורק משום שנאמר גם "ונסלח" הרי הוא מיותר, ואם כן, כיצד זה דורשת כאן הגמרא גם "וכפר" וגם "ונסלח"? ותירץ, על פי המבואר בגמרא לקמן [מא א], שמבואר שם, שפר העלם דבר מוזכר בפרשת קרבנות עבודת כוכבים, שנאמר שם "על שגגתם" זה פר העלם דבר, וכיון שנאמר שם "ונסלח להם כי שגגה היא" הרי זה מוסב אף על פר העלם דבר, וממילא כפרה וסליחה הכתובים בפרשת פר העלם דבר, מיותרים לדרשה.

11. משמע שהיה מקום לומר להיפך, שהזאות אינן מעכות, ושפיכת שיריים מעכת, וכתב הקרן אורה, שזהו כשיטת רבנו תם, הסובר, שיש תנא האומר, ששפיכת שיריים חיצונים מעכת, אע"פ שהזאת דם החיצון אינו מעכב, ואם כן, סברה הגמרא שהוא הדין בדמים